

Редовна настава – Верска настава православни катихизис

ОШ „десанка Максимовић“ Горњи Милановац		За период од 2026-2030. ш.г.	
Стручно веће за	Стручно веће Друштвених наука		
Предмет	Верска настава	Разред	трећи
Просветни гласник	Наставни план и програм предмета објављен је у „ Сл. гласнику – РС – „ Просветном гласнику“ број 11 од 2016. године.		
Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
Циљ учења	Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) у основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православни поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки (будући) живот (димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне Цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање.		
Опште предметне компетенције	Задаци верске наставе јесу да код ученика: - развија отвореност и однос према Богу, другачијем и савршеном у односу на нас, као и отвореност и однос према другим личностима, према људима као ближњима, а тиме се буди и развија свест о заједници са Богом и са људима и посредно се сузбија екстремни индивидуализам и егоцентризам; - развија способност за постављање питања о целини и коначном смислу постојања човека и света, о људској слободи, о животу у заједници, о феномену смрти, о односу са природом која нас окружује, као и о сопственој одговорности за друге, за свет као творевину Божју и за себе; - развија тежњу ка одговорном обликовању заједничког живота са другим људима из сопственог народа и сопствене Цркве или верске заједнице, као и са људима, народима, верским заједницама и културама другачијим од сопствене; - изгради способност за дубље разумевање и вредновање културе и цивилизације у којој живе; - изгради свест и уверење да свет и живот имају вечни смисао.		
Методе рада	- Фронтални; - Индивидуални; - Дијалошки; - Тимски; - Групни; • Илустративни; • Практични.		

Облици рада	Фронтални рад, рад у пару, рад у групи, индивидуални рад.
-------------	---

Ресурси	- Библијски текстови (прилагођени узрасту); - Иконе и илустрације; - ППТ презентације; • Видео записи; - Наставни листићи; - Црквени простор (храм); - Дигитални алати и веб садржаји.		
Корелација	Српски језик, Природа и друштво, Ликовна култура, Музичка култура, Народна традиција, Чувари природе, Грађанско васпитање, Дигитални свет		
Наставна тема	Исходи	Наставни садржај	Образовни стандарди
УВОД	<i>Когнитивни аспект:</i> - моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 3. разреда основне школе; - моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. <i>Афективни аспект:</i> - ученик ће бити мотивисан да активно учествује на часовима верске наставе	Упознавање са садржајем програма и начином рада	/

БОГ СТВАРА СВЕТ И ЧОВЕК	<i>Когнитивни аспект:</i> • препознати неке елементе библијске повести о стварању света; • моћи да препозна и именује иконе на којима су представљени дани стварања света, на основу библијске повести; • моћи да увиди да је свет скуп конкретних врста живих бића која су уједињена, једна другима потребна и да она чине велику заједницу љубави – Цркву; • моћи да објасни да је свет створен љубављу Божјом; • моћи да разуме да се права слобода изражава као љубав према другим људима, природи и Богу; • уочити да је човек сличан Богу.	• Појам Светога Писма као књиге откривења; • Стварање невидљивог света – духовних сила (анђела); • Библијско казивање о стварању света по данима; • Стварање човека; • Бог као Творац света из љубави; • Свет као заједница створених бића; • Човек као биће створено по лику Божјем; • Човек као слободна личност и домаћин света; • Повезаност човека са природом и разлика у односу на друга створена бића; • Разлика између Бога и створене природе; • Слобода као љубав према Богу, људима и природи; • Песма „Молитва“ Бранко	/
----------------------------	--	--	---

	<i>Афективни аспект:</i> • бити подстакнут да развија љубав према ближњима, природи и Богу; • развијати жељу и свест о важности бриге	Радичевић; • Прича „Паче“ А. Солжењџин.	
--	---	---	--

БОГ НАС ВОЛИ	<i>Когнитивни аспект:</i> • знати да је Бог створио свет из љубави и да објасни како зна да Бог воли свет; • препознати да Бог брине о свету и да наведе примере Божјег старања о свету; • увидети кроз своје креативне способности да је човек сличан Богу; • увидети да Бог жели да свет постоји вечно; • увидети да су Бог, људи и природа различити, али да нису потпуно раздвојени; • увидети различитост која постоји између Бога и створеног света; • знати да је Бог из бриге према свету и човеку послао свога Сина у свет; • упознати улогу анђела као сарадника Божјих у старању о свету; • уочити да је свет смртан ван заједнице са Богом; • упознати садржај молитве Анђелу чувару; • усвојити текст и мелодију песме „Анђели певају“. <i>Афективни аспект:</i> • бити подстакнут да развија свест о томе да је важан зато што га воли Бог и његови ближњи ; • бити подстакнут да се труди да воли све људе (чак оне од којих је веома различит).	• Бог као Творац света из љубави; • Божја брига о свету и човеку; • Бог жели да свет постоји вечно; • Разлика између Бога и створеног света; • Бог, људи и природа – различити, али не потпуно раздвојени; • Човекове стваралачке способности као израз сличности са Богом; • Бог из бриге према свету и човеку шаље Свога Сина у свет; • Улога анђела као сарадника Божјих у старању о свету; • Свет је смртан ван заједнице са Богом; • Јављање анђела Богородици; • Јављање анђела Јосифу; • Сусрет Богородице и Јелисавете; • Јављање анђела пастирима; • Јављање анђела мудрацима; • Анђео јавља Јосифу да склони породицу у Египат; • Молитва Анђелу чувару; • Песма „Анђели певају“; • Прича „Шишарка“; • Прича „Себични џин“ О. Вајлд; • Прича Св. Владике Николаја о томе како је Господ са Богородицом избавио пастира Давида из невоље; • „Љубавна песма“, М. Данојлић.	/
ЗАЈЕДНИЦА БОГА И СВЕТА КРОЗ ЧОВЕКА	<i>Когнитивни аспект:</i> • уочити да је човек посредник између Бога и природе и да Бог са природом разговара преко човека;	• Лични однос са Богом кроз служење Богу и ближњима; • Служење као израз љубави; • Бог дарује вечно постојање човеку и природи;	/

	• проширити своје знање о служењу Светога Саве Богу и нашем народу; • уочити да нема љубави без служења ближњима; • упознати библијску повет о Христовом служењу Апостолима. <i>Афективни аспект:</i> • бити подстакнут да љубав препознаје као служење; • знати да кроз чињење дела љубави према ближњима, постаје сличан Христу и светитељима Божјим.	• Човек као посредник између Бога и природе; • Светитељи као пример односа човека са Богом; • Свети Сава као пример служења Богу и народу; • Подизање задужбина – најзначајније задужбине Светога Саве и Светог Симеона Мироточивог; • Јеванђељско казивање о Христовом служењу – прање ногу апостолима и Тајна вечера; • Прича „Три дрвета“. • Прича: Добročинство – најлепши начин да постојиш, из књиге «Мали анђеол», Н. Витошевић.	
--	---	---	--

ЛИТУРГИЈА- ПРЕОБРАЖЕНИ СВЕТ	<i>Когнитивни аспект:</i> • препознати да је Литургија захвалност Богу; • уочити да се захвалност Богу показује кроз наше дарове; • уочити да наши дарови хлеб и вино представљају свет у малом; • увидити везу Литургије и спасења човека и света; • проширити своја знања о празнику Васкрсења; • увидити шта за створену природу значи Христово Васкрсење; • усвојити текст и мелодију песме „Људи ликујте“ <i>Афективни аспект:</i> • бити подстакнут да учествује на Литургији како би показао Богу да жели да буде у заједници са Њим; • бити подстакнут да у себи развија осећај захвалности према Богу и својим ближњима.	• Хлеб и вино – наши дарови који представљају свет у малом; • Разлози приношења Богу хлеба и вина на Литургији; • Литургија као захвалност Богу; • Захвалност Богу кроз приношење дарова; • Литургија као молитва за спасење целог света; • Повезаност Литургије и спасења човека и света; • Христова љубав према човеку и свету; • Христово страдање, смрт и Васкрсење; • Значај Христовог Васкрсења за човека и целокупну творевину; • Твар у Литургији – хлеб и вино; • Песма „Како настаје хлеб“ • Лидија Поповић; • Твар у Литургији – тамјан, уље, восак, вода, врба, бадњак, јаје, жито, грожђе; • Прича о удовичиној лепти; • Велика јектенија; • Прича „Мудри чобанин“ Патријарх српски Иринеј Гавриловић (прича о	/
--	--	---	----------

		причешћу); • Библијско казивање о васкрсењу Лазара; • Казивање о женама мироносицама на Христовом гробу („Зашто тражите живог међу мртвима“); • Песма „Људи ликујте“.	
--	--	--	--

ЧОВЕК И ПРИРОДА	<i>Когнитивни аспект:</i> • препознати личну одговорност за творевину; • увидити да се загађењем наше околине, загађује цео свет; • увидити да се на православним иконама стварања света и човека, приказује зависност природе од човека; • препознати представе које приказују догађаје везане за стварање света; • уочити у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса трећег разреда основне школе. <i>Афективни аспект:</i> • бити подстакнут на очување природе и своје животне средине; • бити подстакнут да гледа на природу као на Божју творевину; • Ученици ће бити подстакнути да уреде школски простор изабраним радовима везаним за стварање и очување света	• Човек као онај који је позван од Бога да брине о природи; • Загађење природе као последица човековог односа према творевини; • Лична одговорност за творевину и животну средину; • Зависност природе од човека; • Природа као Божја творевина; • Примери љубави према природи; • Скромност као хришћанска врлина; • Представе догађаја везаних за стварање света; • Поучне приче: „Свети Власије благосиља животиње“; • „Игуман и медвед“; • „Необична лађа“ (Свети Елије и крокодил); • „Свети Серафим и медвед“; • Песма „Радуј се“ М. Одаловић; • Израда иконе.	/
Дидактичкометодичко остваривање програма	Катихизација као литургијска делатност – заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има на уму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учење у богослужбеном животу Цркве. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада. У наставном процесу користе се различити облици и методе рада, уз		

	комбиновање више врста дидактичког материјала: илустрације, шеме, мапе ума, ППТ презентације, видео записи, као и дигитални алати. Наставник је организатор, креатор и координатор ученичких активности, који подстиче интеракцију, поставља питања, пружа повратну информацију и прилагођава наставу узрасту ученика, њиховим интересовањима, способностима и мотивацији. Настава се реализује у складу са савременим педагошким захтевима, уз подстицање активног учешћа ученика, развијање комуникације, сарадње и повезивање градива са свакодневним животом. Циљ наставе је да ученик доживи Цркву као заједницу у којој се остварује његова личност кроз однос са Богом и ближњима.
Праћење напредовања и вредновање постигнућа ученика (оцењивање)	Праћење напредовања ученика врши се континуирано током школске године кроз формативно и сумативно оцењивање. Процењују се: вештине изражавања и саопштавања, разумевање и примена научених садржаја, рад са подацима, ангажовање ученика, као и способност повезивања знања и доношења закључака. Оцењивање се реализује кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање активности ученика на часу; • прегледање свеске; • редовност израде домаћих задатака; • учешће у групном и индивидуалном раду; • израду паноа, презентација и других ученичких радова. Наставник води евиденцију о активностима ученика, њиховом напредовању, ангажовању и постигнућима. Формативно оцењивање врши се свакодневно кроз праћење рада ученика, док се сумативно оцењивање реализује на крају полугодишта и школске године. Оцена се заснива на целокупном раду ученика, његовој активности, самосталности, одговорности и напредовању у односу на почетни ниво.

Начин прилагођавања	Наставни програм се прилагођава ученицима којима је потребна додатна образовна подршка кроз: • просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставе; • индивидуализацију наставног процеса; • прилагођавање задатака, начина рада и оцењивања; • коришћење вршњачке подршке; • сарадњу са стручним сарадницима и родитељима; • уважавање индивидуалних способности, интересовања и потреба ученика. Наставник континуирано прати напредовање ученика и у складу са тим прилагођава наставни процес како би сваки ученик остварио своје максималне потенцијале.
---------------------	---